

Struktura stavebních prací v ČR

Ing. Vladimíra Kalivodová

Abstrakt

Cílem tohoto příspěvku je poskytnout veřejnosti přehled o struktuře stavebních prací v ČR. Snahou je nejen ukázat, jakou mají strukturu stavební práce všeobecně, ale zejména poukázat na to, jakou mají strukturu stavební práce týkající se nové výstavby, modernizací a rekonstrukcí a jakou mají strukturu stavební práce týkající se oprav a údržby. Stavební práce zaměřené na opravy a údržbu jsou velmi důležité zejména pro investory a uživatele staveb, neboť právě díky opravám a údržbám lze prodloužit dobu životnosti a užitelnosti staveb a zpomalit proces stárnutí staveb.

Stavební práce jsou práce na výstavbě, přestavbě, rozšíření, obnovách, opravách a údržbě stálých i dočasných budov a staveb. Zahrnují i montážní práce a hodnotu zabudovaného materiálu a konstrukcí.

Objemy stavebních prací jsou v České republice sledovány mj. i Českým statistickým úřadem. Podrobného zpracování dat, která uvádí Český statistický úřad, bylo použito i při vypracování tohoto příspěvku. Na základě rozboru dat bylo zjišťováno, jaké objemy finančních prostředků byly v minulosti použity na jednotlivé stavební práce a jaká je struktura stavebních prací.

V úvodu tohoto článku je seznámení se základními pojmy. Dále jsou uvedeny struktury stavebních prací pro ČR za uplynulá období. Detailně se článek věnuje rozboru struktury stavebních prací týkajících se nové výstavby, modernizací a rekonstrukcí a rozboru struktury stavebních prací týkajících se oprav a údržby. Na závěr je provedeno porovnání obou struktur a posouzení, do jakých stavebních prací bylo v minulosti investováno nejvíce finančních prostředků.

The structure of the construction works in the Czech Republic

Ing. Vladimíra Kalivodová

Abstract

The purpose of this article is giving an overview of the construction works structure in the Czech Republic to the public. The article tries to show not only the structure of the construction works in general, but it mainly points out the structure of the construction works concerning new construction works, improvements and reconstructions and the structure of the construction works concerning repairs and maintenance. The construction works focused on repairs and maintenance are very important mainly for investors and final users of constructions because thanks to them the life cycle and the service life time of constructions can be prolonged and the aging process of constructions can be slowed.

The construction works consist of new works, alterations, extensions, reconstructions and maintenance of permanent and temporary buildings and constructions. They include assembly works and the value of mounting materials and constructions.

The volumes of construction works are monitored i.e. by the Czech Statistical Office in the Czech Republic. There were used detailed processing data shown by the Czech Statistical Office during working out this article. On the basis of the data analysis there was finding which volumes of finances were used for individual construction works and what the structure of individual construction works is.

In the first part of this article there is an identification of basic terms. Bellow there are described construction works structures in the Czech Republic in few last years. The article deals with the analysis of the structure of the construction works concerning new construction works, improvements and reconstructions and the structure of the construction works concerning repairs and maintenance in detail. At the end of the article there is a comparison of both structures and considering to which construction works there were invested the most amount of finances in the past years.

Stavební práce

Stavební práce jsou práce na výstavbě, přestavbě, rozšíření, obnově, opravách a údržbě stálých i dočasných budov a staveb. Zahrnují montážní práce a hodnotu zabudovaného materiálu a konstrukcí. [4]

Ke zjišťování informací o stavebních pracích a jejich struktuře jsou v České republice používány zejména metody statistického zjišťování Ministerstva průmyslu a obchodu a Českého statistického úřadu. Stavební práce ze statistického hlediska vyjadřují celkovou hodnotu vlastních výkonů ze stavební činnosti vykazujících (zpravodajských) jednotek. Stavební práce byly provedeny na základě smlouvy o dodávce pro konečného uživatele. Jde o objem skutečně provedených prací, který se uvádí ve fakturovaných hodnotách (hodnota výkonů, která byla provedena, ale ještě nezúčtována, se stanoví odhadem pomocí množství odpracovaných hodin nebo podle spotřeby materiálu) bez daně z přidané hodnoty. Tzn. vykazují se již provedené stavební práce, nikoli až vyfakturované práce. [4]

Statistické informace o hodnotách stavebních prací se sestavují na základě výsledků zpracování ročních a měsíčních výkazů o regionální struktuře stavebních prací Stav (MPO) 1-01, dále na základě měsíčních výkazů Stav 1-12 a ročních výkazů odvětvových ukazatelů ve stavebnictví Stav 1-05, přičemž okruh zpravodajských jednotek tvoří podniky s 20 a více zaměstnanci a zároveň takové podniky, které mají převažující stavební činnost a které jsou zařazené do oddílu 45 – Stavebnictví v Odvětvové klasifikaci stavebních činností (OKEČ). [8], [9], [10]

Struktura stavebních prací v ČR v letech 2004 – 2009

V následující tabulce je uvedena struktura stavebních prací v České republice v letech 2004 až 2009. Z údajů v tabulce je zřejmé, že v České republice jsou v posledních letech přibližně ¾ stavebních prací zaměřeny na novou výstavbu, modernizace a rekonstrukce a pouze přibližně ¼ stavebních prací je tvořena opravami a údržbou.

Tab. 1: Struktura stavebních prací v letech 2004 – 2009 v ČR

Rok	Stavební práce v tuzemsku	Nová výstavba, modernizace a rekonstrukce		Opravy a údržba	
	V mil. Kč, běžné ceny	V mil. Kč, běžné ceny	% podíl z celkového objemu stavebních prací	V mil. Kč, běžné ceny	% podíl z celkového objemu stavebních prací
2004	397 121	292 721	73,71%	104 401	26,29%
2005	425 463	314 844	74,00%	110 619	26,00%
2006	462 980	343 648	74,23%	119 331	25,77%
2007	507 445	378 587	74,61%	128 858	25,39%
2008	536 013	398 152	74,28%	137 861	25,72%
2009	507 709	375 917	74,04%	131 792	25,96%

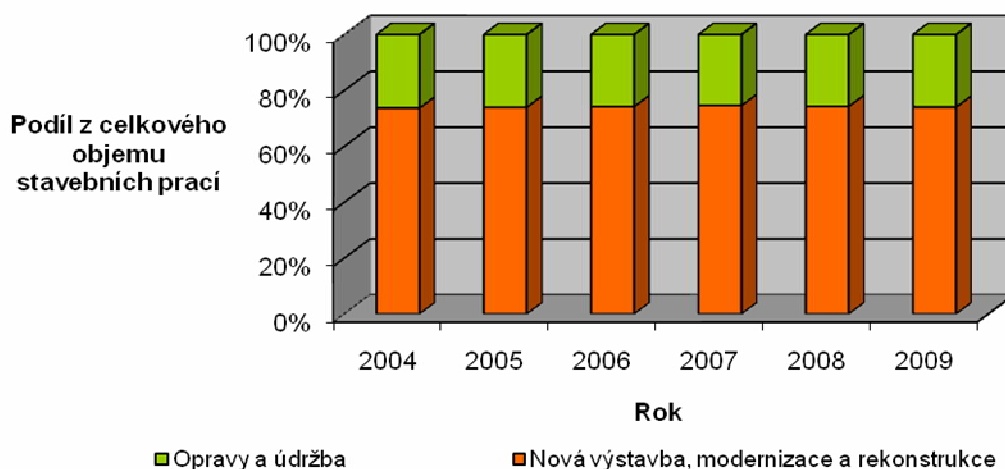
Zdroj: < http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/sta_cr>, 12.9.2010.

Objem stavebních prací v České republice v letech 2004 až 2008 stoupal. Rostl objem prací na nové výstavbě, modernizacích a rekonstrukcích i objem prací zaměřených na opravy a údržbu.

Až v roce 2009 došlo poklesu objemu stavebních prací. Tento pokles lze pozorovat i u nové výstavby, modernizací a rekonstrukcí i u oprav a údržby.

Graficky je struktura stavebních prací znázorněna na Obr. 1.

Obr. 1: Struktura stavebních prací v letech 2004 – 2009 v ČR

Opravy a údržba jsou v podstatě stavební práce na stavebních dílech, které odstraňují jejich běžné opotřebení a dílčí závady, obnovují původní užité vlastnosti, zpravidla neprodlužují jejich životnost.

Skutečnost, že opravy a údržba tvoří v České republice cca 25 % ze všech stavebních prací je zajímavou informací o stavebnictví v České republice. Struktura stavebních prací je v každé zemi odlišná, neboť každá země má jinak vybudovanou infrastrukturu, má jiné potřeby a má i odlišný přístup k opravám stávajících staveb a jejich údržbě. Pro srovnání např. ve Velké Británii tvoří opravy a údržba cca 40 až 45 % z objemu stavebních prací.

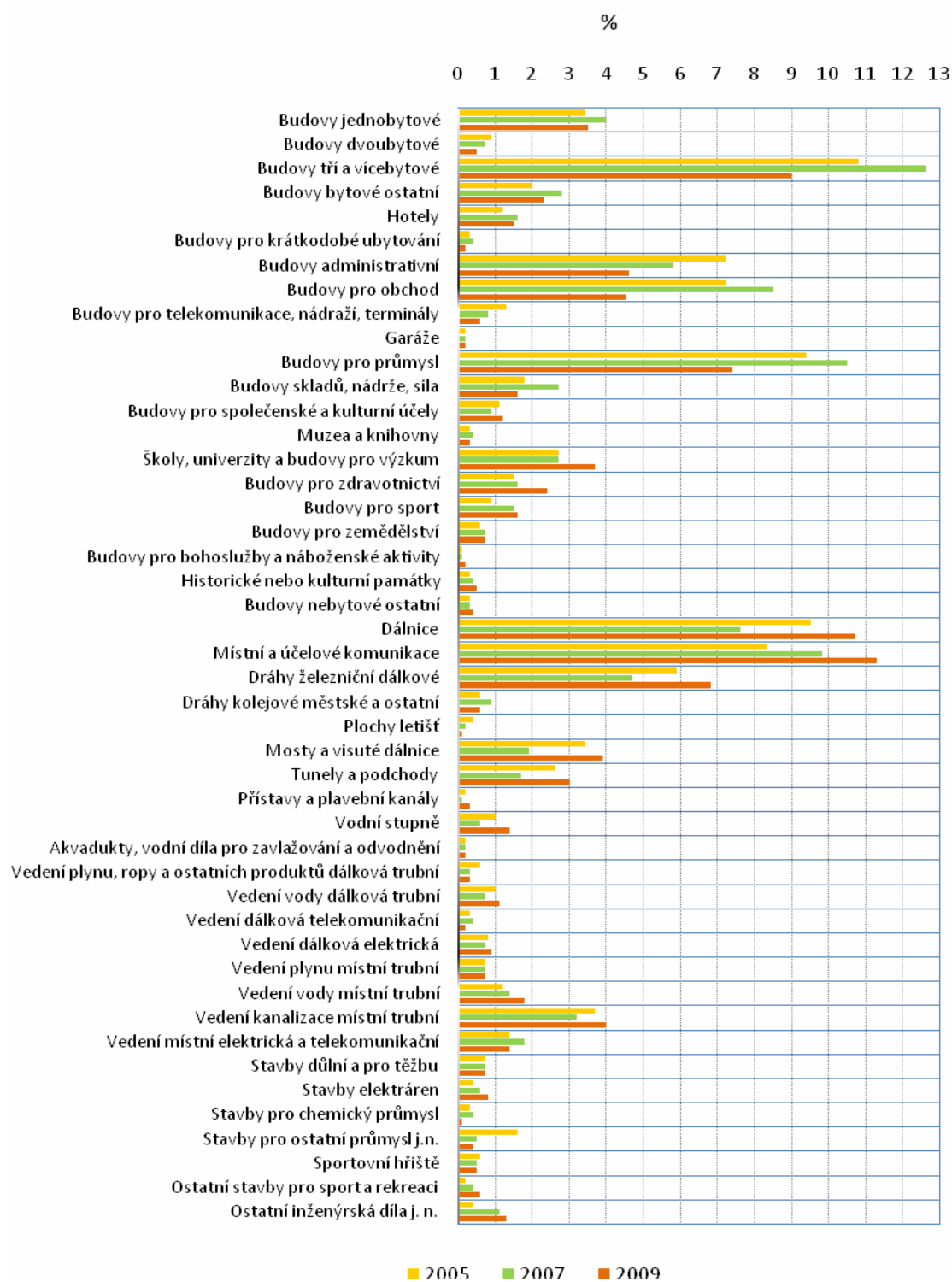
V grafu na Obr. 2 je podrobně znázorněna struktura stavebních prací „S“ provedených v tuzemsku v členění dle druhu stavby (dle klasifikace CZ-CC).

Pro větší přehlednost byly pro znázornění v grafu vybrány údaje pouze pro následující období – rok 2005, 2007, 2009.

Z grafu na Obr. 2 je patrné, že největší objem stavebních prací představují práce na inženýrských stavbách. Práce na dálnicích tvořily 8 až 11 % a práce na místních a účelových tvořily také 8 – 11 % z celkového objemu všech stavebních prací.

Významnou roli hrály v posledních letech také práce na tří a vícebytových budovách. V roce 2007 představovaly dokonce necelých 13 % z objemu stavebních prací. V roce 2009 již můžeme sledovat vliv hospodářské krize, práce na tří a vícebytových domech představovaly pouze cca 9 %.

Obr. 2: Struktura stavebních prací „S“ v tuzemsku v letech 2005, 2007 a 2009

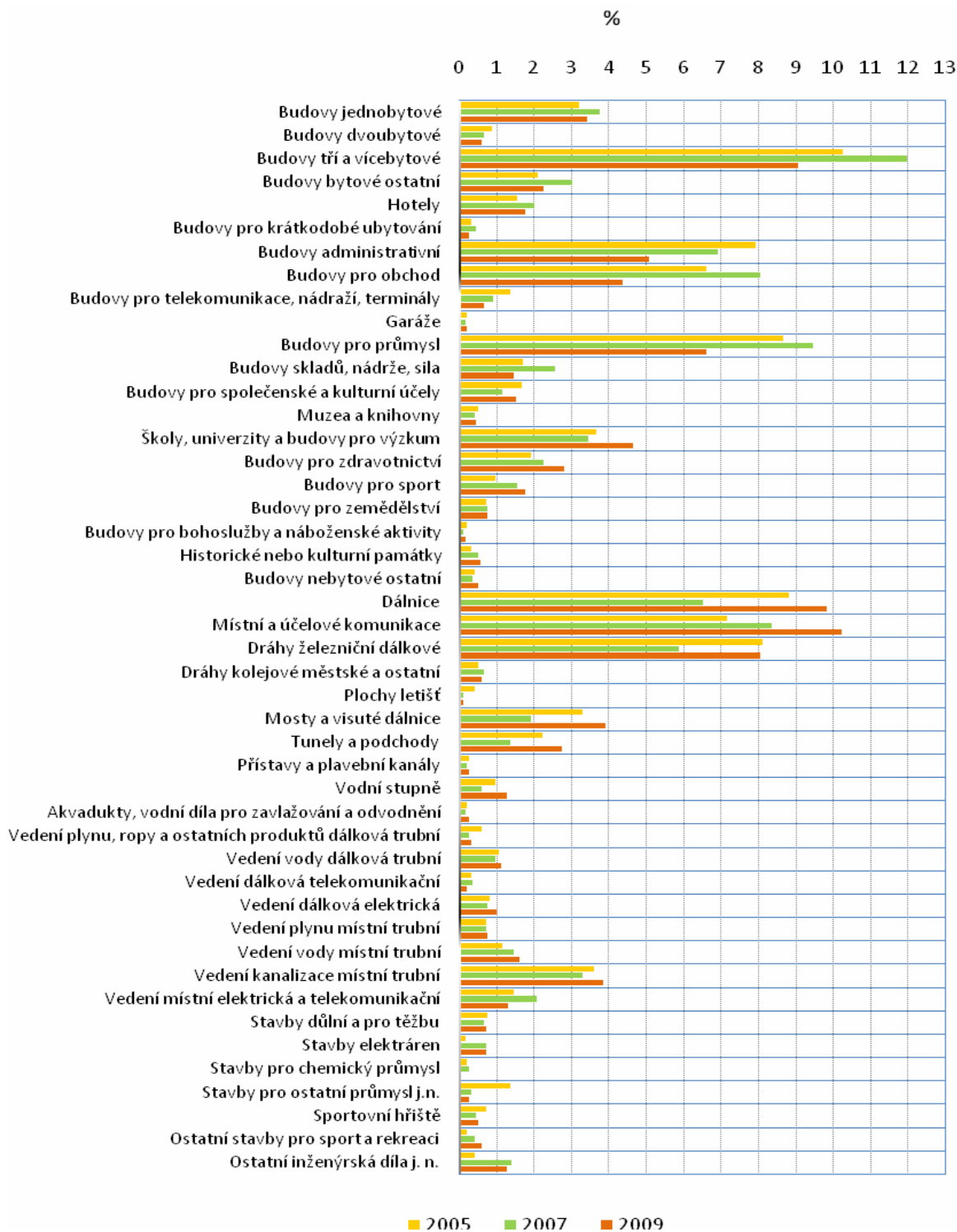
Zdroj: < http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/sta_cr>, 12.9.2010.

Z grafu je zřejmé, že v posledních letech tvořily velký podíl také práce na administrativních budovách, budovách pro obchod, budovách pro průmysl a práce na drahách železnic (dálkových).

Struktura stavebních prací nové výstavby, modernizací a rekonstrukcí a struktura stavebních prací oprav a údržby v ČR v letech 2004 – 2009

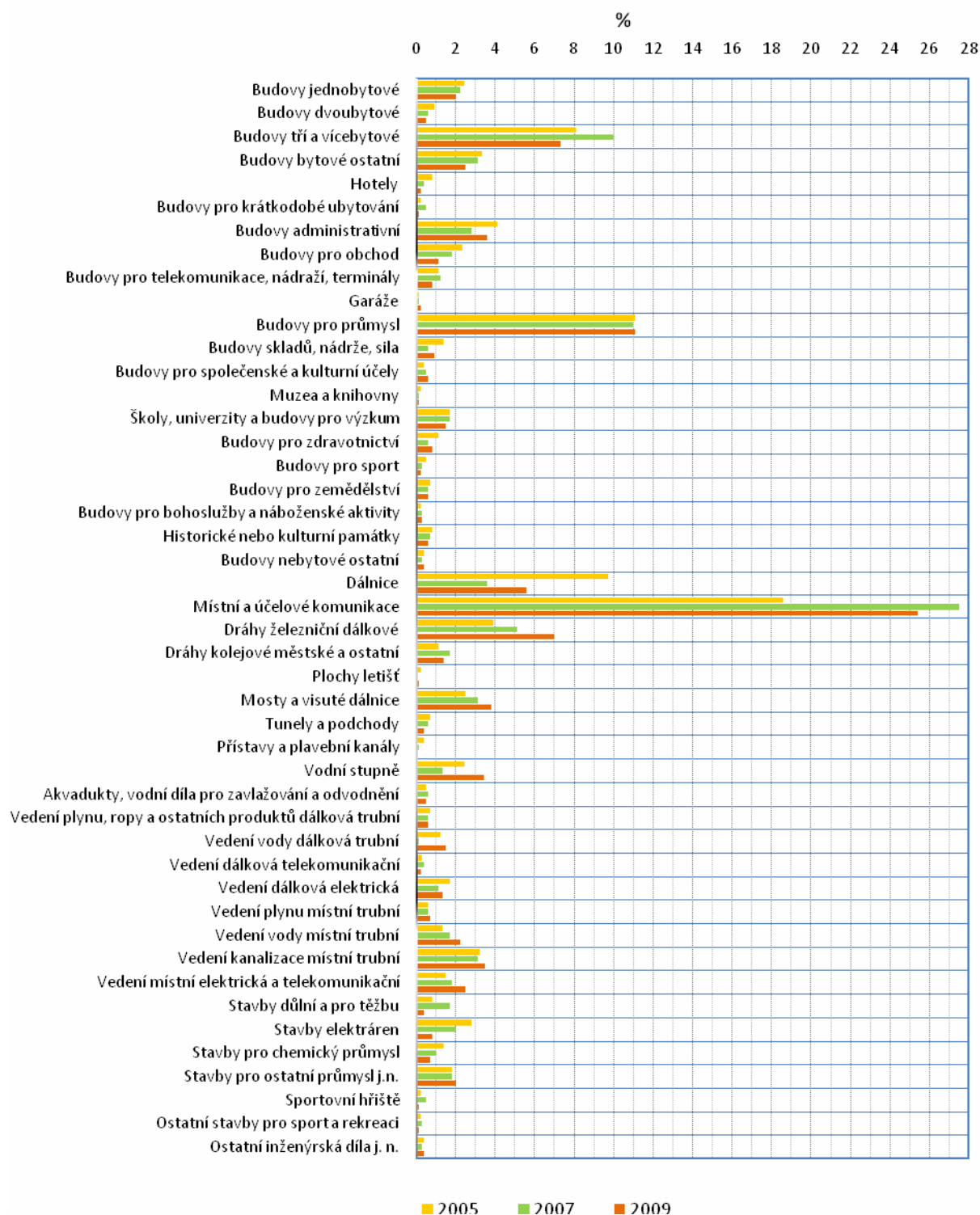
V grafech na Obr. 3 a Obr. 4 jsou znázorněny struktury stavebních prací týkajících se nové výstavby, modernizací a rekonstrukcí a prací týkajících se oprav a údržby.

Obr. 3: Struktura stavebních prací „S“ v tuzemsku – týkající se nové výstavby, modernizací a rekonstrukcí v letech 2005, 2007, 2009.

Zdroj: < http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/sta_cr >, 12.9.2010.

Obr. 4: Struktura stavebních prací „S“ v tuzemsku – týkající se oprav a údržby v letech 2005, 2007, 2009

Zdroj: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/sta_cr>, 12.9.2010.

Pokud sledujeme pouze strukturu stavebních prací na nové výstavbě, modernizacích a rekonstrukcích, můžeme pozorovat, že opět největší podíl tvořily stavební práce na dálnicích (cca 10 %), místních a účelových komunikacích (cca 10 %), drahách železničních dálkových, budovách tří a vícebytových, budovách administrativních, budovách pro obchod, budovách pro průmysl.

Pokud jde o opravy a údržbu, struktura těchto prací je, jak je patrné i z Obr. 4, zcela odlišná. Jednoznačně převažují opravy a údržba na místních a účelových komunikacích. Podíl oprav a údržby na místních a účelových komunikacích z celkového objemu stavebních prací tvořil v roce 2005 cca 18 %, v roce 2007 dokonce téměř 28 % a v roce 2009 více než 25 %.

Cca 11 % tvořily opravy a údržba u budov pro průmysl, 7 až 10 % opravy a údržba u budov tří a vícebytových. Ostatní stavební práce na opravách a údržbách dalších druhů staveb netvořily svým podílem ani 5 % z celkového objemu stavebních prací.

Z grafů na Obr. 2, 3 a 4 je patrné, že největší podíl stavebních prací tvoří stavební práce zaměřené na inženýrskou výstavbu. To platí i o stavebních pracích týkajících se nové výstavby, modernizací a rekonstrukcí i oprav a údržby. Nejmenší podíl tvořily naopak stavební práce zaměřené na vodohospodářské stavby.

Závěr

V České republice byly v uplynulých letech stavební práce tvořeny z cca 75 % stavebními pracemi spojenými s novou výstavbou, modernizacemi a rekonstrukcemi a pouze z cca 25 % stavebními pracemi spojenými s opravami a údržbou.

Největší podíl stavebních prací v České republice tvořily v uplynulých letech stavební práce zaměřené na inženýrskou výstavbu. To platilo i o stavebních pracích týkajících se nové výstavby, modernizací a rekonstrukcí i o stavebních pracích oprav a údržby. Nejmenší podíl představovaly stavební práce zaměřené na vodohospodářské stavby.

U nové výstavby, modernizací a rekonstrukcí bylo v uplynulých letech nejvíce investováno zejména do dálnic, místních a účelových komunikací a do budov tří a vícebytových. U oprav a údržby bylo nejvíce prostředků investováno do místních a účelových komunikací.

Při porovnání struktur stavebních prací nové výstavby, modernizací a rekonstrukcí bylo zjištěno, že obě struktury se značně liší. U oprav a údržby jednoznačně převažovaly práce na opravách a údržbě místních a účelových komunikacích, dále na budovách pro průmysl a na budovách tří a vícebytových. Stavební práce na opravách a údržbách dalších typů staveb tvořily z celkového objemu stavebních prací pouze malé procento.

Literatura:

- [1] Kolektiv autorů: Projekt JPD3.2 rozvoj dalšího vzdělávání – Pas nemovitosti na bytový objekt (Pořizování a správa majetku), 1. vydání. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2004. ISBN 80-01-03155-1.
- [2] Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).
- [3] Matějka, V. – Mokrý, J. - kol.: Slovník pojmů ve výstavbě, doporučený standard metodická řada DOS M 01.01, vydalo informační centrum České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, s.r.o., jako 44. publikaci ČKAIT, 1. vydání, Praha, červen 2000.
- [4] Český statistický úřad [online]. Praha: Český statistický úřad, 2010. Dostupný z URL <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/stavebnictvi_metodika>, 12.4.2010.
- [5] Český statistický úřad [online]. Praha: Český statistický úřad, 2010. Dostupný z URL <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/zak_cr>, 12.4.2010.

- [6] Český statistický úřad [online]. Praha: Český statistický úřad, 2010. Dostupný z URL <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/sta_cr>, 12.9.2010.
- [7] Český statistický úřad [online]. Praha: Český statistický úřad, 2010. Dostupný z URL <<http://apl.czso.cz/pll/vykazy/pdfsoub?xid=1188&xtyp=V>>, 20.5.2010.
- [8] Ministerstvo průmyslu a obchodu [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2010. Dostupný z URL <<http://www.mpo.cz/dokument62880.html>>, 18.4.2010.
- [9] Český statistický úřad [online]. Praha: Český statistický úřad, 2010. Dostupný z URL <<http://apl.czso.cz/pll/vykazy/pdfsoub?xid=1255&xtyp=V>>, 19.5.2010.
- [10] Český statistický úřad [online]. Praha: Český statistický úřad, 2010. Dostupný z URL <<http://apl.czso.cz/pll/vykazy/pdfsoub?xid=1403&xtyp=V>>, 19.5.2010.
- [11] Office for National Statistics [online]. Newport: Office for National Statistics, 2010. Dostupný z URL <<http://www.statistics.gov.uk/StatBase/Product.asp?vlnk=720>>, 26.4.2010.
- [12] Office for National Statistics [online]. Newport: Office for National Statistics, 2010. Dostupný z URL <<http://www.statistics.gov.uk/statbase/Product.asp?vlnk=725>>, 26.4.2010.